

Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - GIMNAZIU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
28 martie 2026

Nivelul claselor V-VI

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu. Punctaj total 100 de puncte.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

Deodată, o ceață albă și deasă se ridică deasupra lacului. Erus nu mai văzuse niciodată așa ceva, și totuși nu-i era teamă, se simțea protejat în această vale, totul i se părea familiar: simțea de pildă, că îl cunoaște de-o viață pe Alpi, mărul care vorbește, sau că i-a mai întâlnit pe Mac și pe Pac.

Se ridică din hamac și pași ușor prin vaporii albi spre bacul* ce stătea lipit de ponton. [...] Înconjurat de ceața aceea ca un val de mătase albă și privind cu încântare străfundul lacului sub picioarele sale, Erus se lăsă purtat de acest peisaj feeric și, pentru câteva clipe, i se părea că aventura lui s-a încheiat, că totul a reintrat în normal și lumea este salvată.

— Am ajuns, spuse Alpi deodată, întrerupându-i visul.

Erus deschise ochii și în fața lui se întindea o grădină imensă de un verde aprins. Era grădina cu spanac de care vorbeau Pac și Mac. Brusc, ceața se risipi, iar Erus coborî din bac, îndreptându-se hipnotizat spre grădină.

— Ce culori frumoase! E minunat! exclamă el.

Într-adevăr, grădina de spanac era un loc plin de viață și de culoare. Verdele atât de intens se potrivea de minune cu albastrul verzui al lacului ce uda cu grijă malurile grădinii. Erus se opri în fața porții rotunde de lemn pe care scria cu litere mari: „Totul se crește cu iubire și răbdare.”

— Iubire și răbdare... murmură el.

— Poftim? îl întrebă Alpi, fascinat de feeria de culori din fața sa.

— Iubire și răbdare, repetă Erus pe un ton mai apăsător. Aici scrie că orice lucru se crește cu iubire și răbdare. De răbdare am tot auzit, dar de iubire n-a vorbit nimeni până acum...

— Iubirea e în toate. Facem totul cu și din iubire, zise Alpi, ridicându-se ușor din buzunarul de la piept al lui Erus.

— Cum așa? întrebă Erus, ridicând din sprâncene uimit.

— Păi, uite, de exemplu, lacul pe care am venit: vezi cu câtă iubire și răbdare udă malul grădinii de spanac? Și nu de ieri, de azi, ci de foarte mult timp. Fără apă, grădina asta de spanac n-ar exista. La fel și soarele, care strălucește răbdător în fiecare zi, răspândindu-și iubirea caldă pe pământ asupra tuturor. Nici apa, nici soarele nu cer nimic în schimb. Pur și simplu, își îndeplinesc menirea cu iubire și multă răbdare. Și-apoi mai e pământul care așteaptă răbdător să rodească, dându-ne iubitor hrana de toate zilele.

Erus îl privi captivat pe Alpi, lăsându-se convins de argumentele acestuia – totul avea sens. Nimeni nu-i mai vorbise despre asta înainte. [...]

— Dar oare noi, oamenii, putem să facem ce face natura? întrebă Erus nedumerit.

— Sigur că da, doar faceți parte din natură, iar natura există ca să ne inspire, îi răspunse Alpi pe un ton blând.

Alec Blenche, *Erus și Valea Răbdării*

* bac = ambarcațiune folosită pentru traversarea râurilor sau lacurilor de la un mal la altul

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

20 de puncte

1. Precizează câte un sinonim pentru cuvintele subliniate în text. **4 puncte**
2. Formulează o idee principală din textul-suport. **4 puncte**
3. Transcrie o figură de stil din secvența *La fel și soarele, care strălucește răbdător în fiecare zi, răspândindu-și iubirea caldă pe pământ asupra tuturor*, precizând felul acesteia. **4 puncte**
4. Prezintă, în două – trei enunțuri, o emoție pe care o simte Erus în călătoria sa. **4 puncte**
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței *natura există ca să ne inspire*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare ce te-a făcut să descoperi că natura reprezintă un dar al divinității, inserând și o secvență descriptivă de minimum 30 de cuvinte. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unui titlu sugestiv; 2 puncte
- respectarea convențiilor unui text narativ; 6 puncte
- inserarea unei secvențe descriptive de minimum 30 de cuvinte; 4 puncte
- construirea unor idei creative, adecvate cerinței. 8 puncte

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Dumnezeu crease lumea nevăzută, crease îngerii, dar toate acestea pregăteau doar venirea omului în lume. Sfântul Grigorie de Nyssa zăbovește* în special asupra acestui amănunt: că omul, cea mai minunată făptură din univers și singura zidită după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, n-a fost făcută chiar dintâi, ci la urmă de tot. Chiar după ce s-au făcut ierburile și pomii, apa, copacii, florile. Zice: „De ce a făcut așa Dumnezeu, de ce nu a respectat o ierarhie?”. Păi tocmai pentru că toate au fost făcute pentru om!

Sfântul Grigorie de Nyssa compară venirea omului în lume cu venirea unui oaspete mult iubit și mult așteptat. Dumnezeu, când a voit să-l aducă pe om în lume, i-a pregătit întregul Univers ca pe un palat preafrumos: cerul, stelele, apele frumoase, mult mai frumoase decât le vedem noi astăzi, flori frumos colorate, mirosuri felurite, păsări, fluturi ... ce n-a făcut Dumnezeu?!

Deci toate acestea le-a pregătit și le-a întins înaintea omului atunci când a voit să-l invite în lume. L-a adus ca pe un fiu de împărat în acest univers atât de minunat, special zidit și adus din neființă** la ființă*** pentru el. Tocmai aici se vede marea iubire a lui Dumnezeu, că, după toate acestea, Dumnezeu i-a dăruit omului ... puterea de a iubi, ... i-a dat libertatea de a-și urma gândul, oricare ar fi el, i-a dat puterea să aleagă ...

Savatie Baștovoi, *A iubi înseamnă a ierta*

* a zăbovi = (aici) a insista, a stăru

**neființă = faptul de a nu exista, de a nu fi

***ființă = tot ceea ce are viață

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. 20 de puncte

1. Notează patru elemente ale creației, la care face referire autorul. 4 puncte
2. Transcrie secvența din care reiese comparația Sfântului Grigorie de Nyssa referitoare la venirea omului în lume. 4 puncte
3. Menționează două lucruri dăruite din iubire de către Dumnezeu omului, valorificând informațiile din textul dat. 4 puncte
4. Prezintă, în două - trei enunțuri, cum l-a zidit Dumnezeu pe om, conform textului dat. 4 puncte
5. Explică, în 30 - 50 de cuvinte, o semnificație a secvenței: *L-a adus ca pe un fiu de împărat în acest univers atât de minunat.* 4 puncte

B. Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să explici de ce creația poate fi considerată un dar al iubirii lui Dumnezeu pentru om, valorificând ideile din textul dat și experiența ta culturală sau religioasă. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- formularea unei explicații cu privire la tema propusă; 6 puncte
- valorificarea a două idei din textul dat; 6 puncte
- valorificarea experienței culturale sau religioase; 4 puncte
- construirea unor idei creative, adecvate cerinței, conform culturii și spiritualității românești. 4 puncte

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **3 puncte**
- coerența exprimării: **4 puncte**
 - logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi - 2 puncte
 - logica înlănțuirii ideilor, în compuneri - 2 puncte;
- utilizarea limbii literare: **2 puncte**
 - corectitudinea limbii și claritatea mesajului - 1 punct;
 - varietatea vocabularului și coerența sintactică - 1 punct;
- respectarea limitelor minime de cuvinte **1 punct**